

dr hab. med. Łukasz Krokowicz

Klinika Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej

i Onkologii Gastroenterologicznej

Uniwersytet Medyczny w Poznaniu

Poznań, 18.08.2024

Ocena dorobku naukowego, osiągnięć dydaktycznych i organizacyjnych

w oparciu o przesłany autoreferat poszerzony o wykaz literatury

dr n. med. Wacława Hołówki

w związku z wszczęciem postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplina nauki medyczne.

Dr med. Wacław Hołwko jest absolwentem II Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. W roku 2014 ukończył studia i otrzymał tytuł zawodowy lekarza medycyny. W roku 2021 uzyskał tytuł doktora nauk medycznych w zakresie medycyny w oparciu o rozprawę doktorską „Wyniki leczenia chemoembolizacją przestętniczą chorych z rakiem wątrobowokomórkowym oczekujących na przeszczepienie wątroby”. Promotorem tej pracy był prof. dr hab. n. med. Tadeusz Wróblewski.

Równolegle do działalności naukowej dr med. Wacław Hołwko kształcił się też zawodowo i w roku 2022 otrzymał tytuł specjalisty w dziedzinie chirurgii ogólnej oraz tytuł

„Fellow of the European Board of Surgery–F.E.B.S./MIS” UEMS European Board of Surgery – Division of Minimally Invasive Surgery. W tym samym roku Habilitant rozpoczął także specjalizację z transplantologii klinicznej.

Dr med. Wacław Hołówko swoją pracę naukową rozpoczął wcześnie, czego wynikiem jest jego udział w badaniach naukowych podczas studiów oraz przed uzyskaniem stopnia doktora nauk medycznych. Łączna ilość prac oraz współczynnik impact factor wynoszący za ten okres 44,309 jest imponujący.

Przez całą swoją karierę zawodową dr Hołówko był związany z Katedrą i Kliniką Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby, Uniwersyteckiego Centrum Klinicznym WUM, gdzie początkowo kształcił się jako rezydent a od roku 2022 jest zatrudniony na stanowisku starszego asystenta.

I. Dorobek naukowy

Dr med. Wacław Hołówko posiada istotny w skali krajowej dorobek naukowy. Znajduje to odbicie w ilości prac i jakości publikacji których jest autorem i współautorem - w ujęciu bibliometrycznym łączny IF dra med. Wacława Hołówki wynosi 133,879 pkt, a punkty MEiN - 2233.

Liczba cytowań, bez autocytowań, wynosi 430 wg *Web of Science* a wg *Scopus* 494 a tzw. Index-H (*Web of Science*) – 12 lub 13 (*Scopus*).

W skład dorobku naukowego dr med. Wacława Hołówki wchodzi publikacje w czasopiśmie naukowych krajowych i międzynarodowych, monografie autorskie oraz opracowania zbiorowe.

I.1 Dorobek naukowy wchodzący w skład osiągnięcia habilitacyjnego

W skład dorobku naukowego o tytule „*Laparoskopowa resekcja wątroby w leczeniu chorych na nowotwory- badania nad bezpieczeństwem upowszechniania minimalnie inwazyjnego dostępu w chirurgii tego narządu*” wchodzącego w skład osiągnięcia habilitacyjnego wchodzi 5 publikacji o łącznym IF 27,976 pkt, oraz punktacji MEiN – 480.

W 3 publikacjach wchodzących w skład cyklu dr Wacław Hołowko jest pierwszym autorem, a cały cykl dotyczy bardzo ważnego zagadnienia jakim jest leczenie chirurgiczne nowotworów wątroby.

Pomimo dynamicznego rozwoju transplantologii onkologicznej, resekcja wątroby pozostaje najbardziej powszechną metodą leczenia chirurgicznego. Usuwanie fragmentu wątroby jest dużym wyzwaniem ze względu na zwiększone ryzyko krwawienia w porównaniu do innych narządów jamy brzusznej oraz konieczność zaopatrywania dróg żółciowych na przekroju mięszu. Położenie wątroby w nadbrzuszu, w całości otoczonej żebrami słabo podatnymi na retrakcję, utrudnia resekcję w obrębie jej prawych segmentów, położonych grzbietowo i przylegających do kopuły przepony. W celu zapewnienia odpowiedniej ekspozycji narządu podczas laparotomii wymagane są rozległe cięcia w nadbrzuszu. Aby ich uniknąć z pomocą przychodzą techniki laparoskopowe, mimo że, ze względu na swoje rozmiary i śródmiażdżowy przebieg dużych naczyń, wątroba stała się przedmiotem technik minimalnie inwazyjnych (laparoskopowych) relatywnie późno w stosunku do pozostałych narządów jamy brzusznej. Pierwsze, pionierskie w skali świata laparoskopowe resekcje wątroby przeprowadzono w latach 90-tych XX wieku. Dalszy rozwój instrumentarium laparoskopowego i niegasnące przekonanie entuzjastów tego dostępu o korzyściach minimalizacji urazu chirurgicznego, doprowadziły w 2008 roku w Louisville do wypracowania pierwszego, międzynarodowego konsensusu na temat stosowania laparoskopowego dostępu

w leczeniu guzów wątroby. Podsumowano w nim dane na temat skuteczności i bezpieczeństwa tej metody, tym samym zachęcając do jej popularyzacji. Podkreślono jednak duży stopień trudności tego dostępu. Konieczność posiadania doświadczenia w zaawansowanej chirurgii wątroby, jak i biegłości w technikach laparoskopowych wydłuża krzywą uczenia i utrudnia upowszechnianie tej techniki chirurgicznej.

W kolejnych latach opublikowano pierwsze randomizowane badania kliniczne, porównujące laparoskopową i klasyczną technikę resekcji wątroby. Obserwowano zmniejszenie odsetki powikłań pooperacyjnych, wczesne uruchomienie pacjenta i krótszy czas hospitalizacji w okresie pooperacyjnym. Wykazano również mniejszą śródoperacyjną utratę krwi, przy jednoczasowym zachowaniu porównywalnej radykalności onkologicznej względem resekcji wykonywanych przez laparotomię. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że wykonanie resekcji wątroby techniką minimalnie inwazyjną stwarza łatwiejsze warunki śródoperacyjne podczas kolejnych operacji. Jest to istotne zwłaszcza w grupie chorych z przerzutami raka jelita grubego, którzy nierzadko poddawani są dwóm, trzem lub więcej resekcjom wątroby w ciągu swojego życia.

Te obiecujące wyniki spowodowały upowszechnienie się technik laparoskopowych w chirurgii wątroby. W Polsce pierwsze laparoskopowe resekcje wątroby miały miejsce na początku drugiej dekady XXI w. Gdy Habilitant rozpoczynał badania wchodzące w skład prezentowanego cyklu laparoskopowe resekcje guzów wątroby wykonywano w Polsce rzadko, głównie przy korzystnym umiejscowieniu guzów w wątrobie. Odsetek dostępu laparoskopowego wynosił ok. 2% w grupie wszystkich chorych poddawanych resekcji wątroby w naszym kraju. Z tego powodu dr Hołowko nawiązał współpracę z Prof. Davidem Fuchsem, ekspertem chirurgii laparoskopowej wątroby z Insititute Mutualiste Montsouris w Paryżu. Efektem tej współpracy są dwie publikacje z cyklu. Po utworzeniu z inicjatywy Habilitanta Polskiego Rejestru Laparoskopowych Resekcji Wątroby PL-MILS

(clinicaltrials.gov NCT05516394), pozostałe trzy publikacje cyklu są analizą na podstawie doświadczenia pochodzącego z 8 ośrodków chirurgicznych w Polsce, w których regularnie wykonywano laparoskopowe resekcje wątroby.

Wspólnym celem wszystkich publikacji była optymalizacja upowszechniania minimalnie inwazyjnego dostępu w chirurgii wątroby, przy zapewnianiu skuteczności i bezpieczeństwa tej metody.

Osiągnięcia naukowe dr Hołówki i publikacje w uznanych czasopismach o wysokim wskaźniku IF świadczą o bardzo dużej wiedzy na temat omawianego zagadnienia. Dzięki znajomości nowoczesnych metod leczenia i chęci wprowadzenia laparoskopii w chirurgii wątroby dr Hołówko przyczynia się do rozwoju tej dziedziny w Polsce. Zastosowanie zaawansowanych metod chirurgicznych w celu leczenia guzów wątroby świadczy o bogatym warsztacie chirurgicznym jakim dysponuje dr Hołówko, a zaplanowanie badań naukowych w tej grupie pacjentów o jego dużej samodzielności naukowej. Współpraca z wiodącymi światowymi ośrodkami zajmującymi się chirurgią wątroby podnosi w znaczący sposób wartość publikacji a dzięki kooperacji dr Hołówki z polskimi ośrodkami zajmującymi się chirurgią wątroby umożliwia przeniesienie dobrych wzorców do Polski i szybki rozwój tej dziedziny chirurgii. Przedstawione w cyklu publikacje zostały poddane szczegółowej recenzji przez niezależnych ekspertów, co wynika z wymogów stawianych czasopismom recenzowanym. Aspekty związane z metodyką badań, poprawnością metod statystycznych, prezentacją wyników czy też ich dyskusją nie wymagają więc oceny krytycznej i należy przyjąć, iż ich poprawność jest dostatecznie zweryfikowana. Całość cyklu spełnia kryteria osiągnięcia habilitacyjnego.

Wnioski, które wysnuł autor na podstawie publikacji wchodzących w skład cyklu i jego aktywna działalność na tym polu powinny sprzyjać dalszemu upowszechnieniu laparoskopii jako metody resekcji guzów wątroby.

I.2. Dorobek naukowy poza osiągnięciem habilitacyjnym

W skład dorobku naukowego będącego poza osiągnięciem habilitacyjnym wchodzi 45 publikacji o łącznym IF wynoszącym 105,903 pkt oraz punktacji MEiN – 1743.

Dr Wacław Hołówko w swojej pracy naukowej oprócz wcześniej omawianych i wchodzących w skład dorobku pracach skupił się także na innych aspektach związanych z laparoskopową chirurgią wątroby. We współpracy z zespołem z Kliniki Chirurgii Ogólnej, Onkologicznej i Metabolicznej, Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz zespołem z Białostockiego Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Białymstoku, Dr Hołówko kieruje randomizowanym badaniem klinicznym „Śródoperacyjna utrata krwi w zależności od zastosowania standardowego lub niskiego ciśnienia odmy wewnątrznaczyniowej podczas laparoskopowej resekcji wątroby: badanie prospektywne, randomizowane.” ([clinicaltrials.gov NCT06060899](https://clinicaltrials.gov/ct2/show/study/NCT06060899)). Badanie jest aktualnie na etapie rekrutacji chorych.

Habilitant brał także udział w innych badaniach, będących efektem współpracy krajowej i międzynarodowej z innymi instytucjami naukowymi, czego efektem była seria publikacji dotyczących laparoskopowego leczenia ostrego zapalenia wyrostka robaczkowego, publikacja opisująca potencjał wykorzystania zewnątrzkomórkowych cząsteczek jako płynnej biopsji do badań przesiewowych i diagnostyki różnicowej nowotworów wątroby i dróg żółciowych. Zainteresowania związane z nowotworami wątroby dały efekt w postaci publikacji dotyczącej wpływu pandemii COVID-19 na leczenie nowotworów wątroby na świecie, publikacji opisującej aktualny stan diagnostyki i leczenia raka dróg żółciowych w Europie, publikacji dotyczącej wpływu obecności przerzutów w regionalnych węzłach chłonnych oraz zachowania marginesu resekcji na ogólne przeżycie chorych poddawanych resekcji guza wątroby.

W swoich publikacjach dr Hołowko interesuje się także stanem chirurgii wątroby na świecie oraz przedstawia wzorcowe (ang. benchmark) wyniki dla dużych resekcji wątroby wykonywanych przez laparotomię czego efektem są następne publikacje.

II. Pozostała działalność naukowa i badawcza

Zainteresowania naukowe dr Hołowki doprowadziły do współpracy z uznanymi ośrodkami zagranicznymi takimi jak the Institute of Liver Studies, Hepatobiliary and Liver Transplantation Surgery, King's College Hospital z Londynu (Wielka Brytania), MD Anderson Cancer Center, University of Texas z Houston (USA) oraz Institute Mutualiste Montsouris, w Paryżu (Francja), gdzie Habilitant odbył 4-tygodniowe staże pod opieką uznanych autorytetów w zakresie chirurgii wątroby.

Dr Hołowko odbył także 2-tygodniowe staże pod opieką dra Gerarda Fromont w Hopital de Bois-Bernard, w Bois-Bernard (Francja) oraz 2-tygodniowy staż pod opieką dr Masato Fujiki w Digestive Disease and Surgery Institute - Intestinal Transplantation, Cleveland Clinic w Cleveland (USA) oraz tygodniowy staż pod opieką prof. Moritza Schmelzle w Hannover Medical School (MHH), Klinik für Allgemein-, Viszeral- und Transplantationschirurgie w Hannoverze (Niemcy).

Dr Wacław Hołowko drugą kadencję pozostaje członkiem Zarządu Sekcji Wideochirurgii, Towarzystwa Chirurgów Polskich, w tym czasie brał udział w opracowaniu i opublikowaniu polskich rekomendacji dotyczących stosowania laparoskopii na ostrym dyżurze.

Dr Hołowko jest członkiem Zarządu Warszawskiego Oddziału Towarzystwa Chirurgów Polskich, oraz następujących towarzystw naukowych - Towarzystwo Chirurgów

Polskich, European Association for Endoscopic Surgery, International Laparoscopic Liver Society, International Hepato-Pancreato-Biliary Association, European Society for Organ Transplantation.

Habilitant bierze aktywny udział w międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych, czego efektem są liczne doniesienia zjazdowe.

Dr Wacław Hołówko jest także autorem 3 rozdziałów w monografiach naukowych oraz recenzentem w czasopismach naukowych posiadających IF: International Journal of Surgery , Cancers , Videosurgery and Other Miniinvasive Techniques.

Habilitant jest laureatem licznych nagród, stypendiów i wyróżnień: stypendium Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego dla młodych naukowców na rok akademicki 2023/2024; laureat konkursu na badanie head-to-head w zakresie niekomercyjnych badań klinicznych lub eksperymentów badawczych (edycja II) organizowanego przez Agencję Badań Medycznych (kwota finansowania 3 498 741,60 zł); laureat Study Scholarship of European Society of Organ Transplantation; Nagroda 1st. Prezesa Towarzystwa Chirurgów Polskich podczas Kongresu Chirurgii Minimalnie Inwazyjnej w Lublinie; Stypendium Towarzystwa Chirurgów Polskich; laureatem Educational Scholarship of European Society of Organ Transplantation; otrzymał "Złotą Odznakę" Studenckiego Towarzystwa Naukowego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego; Stypendium Ministra Zdrowia; Nagroda Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego za działalność naukową; laureat konkursu Diamentowy Grant organizowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (kwota finansowania 198 556,00 zł); Stypendium Ministra Zdrowia; Nagroda Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego za działalność naukową.

III. Osiągnięcia w zakresie kształcenia, dydaktyki i działalności organizacyjnej

Dr Hołowko przez całą swoją karierę naukową czynnie prowadził pracę dydaktyczną obejmującą wykłady, seminaria i zajęcia praktyczne dla studentów w ramach nauczania chirurgii w Klinice Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w programie polsko i anglojęzycznym. W 2023 roku Habilitant uczestniczył w projekcie przygotowującym elektroniczną bazę pytań na egzamin końcowy kursu z chirurgii, w ramach nauczania tego przedmiotu w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym. Był także recenzentem abstraktów zgłaszanych na Warsaw International Medical Congress, organizowany przez studentów Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. W 2021 roku dr Hołowko był opiekunem studenckiej pracy „Risk factors of intraoperative adverse events during laparoscopic liver resection”, która zdobyła pierwszą nagrodę w sesji “Surgery” podczas 16th Warsaw International Medical Congress.

W roku akademickim 2023/2024 dr Hołowko został wybrany na przewodniczącego Rady Młodych Naukowców Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Swoim doświadczeniem z zakresu technik chirurgii laparoskopowej Habilitant dzielił się z innymi chirurgami, będąc instruktorem podczas warsztatów Endolaparoskopowych, organizowanych w Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie, pod patronatem European Association for Endoscopic Surgery; praktycznych warsztatów laparoskopowych na symulatorach dla rezydentów i specjalistów chirurgii, pod patronatem Sekcji Wideochirurgii Towarzystwa Chirurgów Polskich; warsztatów z technik szycia laparoskopowego podczas 30th International Congress of the European Association for Endoscopic Surgery w Krakowie; warsztatów z technik szycia laparoskopowego podczas 71. Kongresu Towarzystwa Chirurgów Polskich we Wrocławiu; warsztatów z zakresu małoinwazyjnej chirurgii wątroby organizowanych w Klinice Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby WUM.

IV. Podsumowanie

Doktor medycyny Wacław Hołowko może bezsprzecznie pochwalić się dorobkiem naukowym o dużym znaczeniu, o czym świadczy współczynnik IF wynoszący 133,879.

Jego zainteresowania związane są z leczeniem chirurgicznym guzów wątroby, ze szczególnym uwzględnieniem laparoskopii oraz zastosowania laparoskopii w ramach ostrego dyżuru.

Dr Wacław Hołowko jest aktywnym dydaktykiem zajmującym się nauczaniem studentów i młodych lekarzy w trakcie specjalizacji, uczestniczy w pracy różnych zespołów badawczych czego efektem są projekty naukowe i publikacje tworzone wspólnie z lekarzami z Polski oraz z uznanych ośrodków zagranicznych.

W swojej działalności naukowej dr Hołowko skupia się na aspektach związanych z zastosowaniem zaawansowanych technik laparoskopowych w chirurgii wątroby, stara się w sposób praktyczny wykorzystać swoją wiedzę, co może w sposób bezpośredni przełożyć się na wyniki leczenia, przebieg pooperacyjny i komfort życia pacjentów. Dzieli się nią także podczas licznych kursów przeznaczonych dla młodych chirurgów, których jest instruktorem.

Bez najmniejszych wątpliwości należy uznać, że dr med. Wacław Hołowko spełnia wymogi ustawy zawarte w art. 219, Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 20 lipca 2018 r. (z późn. zm.) określającej warunki nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplina nauki medyczne.

dr hab. n. med. Łukasz Krokowicz
specjalista chirurg